

Svar på skriftligt spörsmål SSS 8/2019 rd

Svar på skriftligt spörsmål om regeringens rovdjurspolitik

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 8/2019 rd undertecknat av riksdagsledamot Mikko Kärnä /cent:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att effektivisera avlägsnandet av övertaliga vargar från tätorter, städer och människors gårdar, och

främjar regeringen inom EU en politik där vargarna förflyttas till att omfattas av habitatdirektivets lättare skydd?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

I juni skickar jord- och skogsbruksministeriet ett utkast på yttrandet om den uppdaterade förvaltningsplanen gällande vargstammen i Finland i vilken flera utvecklingsförslag beträffande vargindivider som orsakar olägenheter läggs fram.

I situationer gällande vargindivider som skapar olägenheter kan man ingripa med hjälp av ett undantagstillstånd som utfärdas av Finlands viltcentral. I polislagen regleras om polisens rätt att ta fast och som sista utväg avliva ett djur som orsakar fara för människors liv och hälsa eller betydande skador på egendom. Syftet med att avlägsna vargindivider i enlighet med polislagen är inte att agera föregripande eller som stamreglerande faktor. I situationer där den allmänna säkerheten äventyras och som med beaktande av tillämpningen av polislagen inte är direkta, men som ändå upprepas, har Finlands viltcentral befogenhet att bedöma situationen och agera i enlighet med kraven i jaktlagen.

Olika fördrivningar av vargar samt avlivande av vargar som vistas i närheten av mänsklig bebyggelse blir då viktiga åtgärder med vilka man även kan öka vargarnas skygghet för människor. Mängden olägenheter och skador som vargarna ger upphov till samt hur flexibelt och effektivt myndigheterna och medborgarna har möjlighet att agera i situationerna är direkt förknippat med hur man på ett lokalt plan förhåller sig till vargarnas närvaro. Inom vargarnas revir behöver människor metoder med vilka de oberoende av myndighetsåtgärder kan ingripa i situationer där individer orsakar olägenheter i närheten av bebyggelse.

För personer som är oroliga på grund av vargar har det inte stått klart hur ofta vargen eller vargarna måste vistas i närheten av bebyggelse innan man kan förvänta sig att myndigheterna ingriper i situationen, det vill säga var gränsen för ingripande i situationen går. Hur väl kriterierna för

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 8/2019 rd

åtgärdsgränsen fungerar utreddes 2015 genom ett separat projekt i förvaltningsplanen för vargstammen. Baserat på erfarenheter från projektet fastställde Polisstyrelsen anvisningar för polismyndigheterna.

När kriterierna uppfylls eftersöker man lösningar utifrån situationsspecifika bedömningar. Detta sker under ledning av polisen eller Finlands viltcentral och tillsammans med lokala aktörer, som ger handräckning i storviltsärenden. Enligt såväl polislagen som jaktlagen är det främsta målet att hitta en sådan lämplig lösning som inte förutsätter att vargen måste avlivas. Fördrivning av vargar som vistas i närheten av bebyggelse med hjälp av hundar, olika ljud- och ljusavskräckningsmetoder förknippade med smärta kan förändra vargens beteende och skapa skygghet mot människor.

Vargarna kan hamna i närheten av bostads- och djurproduktionsbyggnader antingen av misstag eller genom att de söker sig dit. Ofta sker dessa besök nattetid. Detta kan inte anses som osedvanligt beteende hos vargen. Däremot beter sig en varg som upprepade gånger och regelbundet kommer till gårdar på ett osedvanligt sätt och kan som sådan anses vara ett hot och en faktor som äventyrar säkerheten. Baserat på ett sådant beteende kan man rikta ovan nämnda fördrivningsåtgärder mot vargen och sista hand avliva djuret.

Rovdjurspolitiken är en nationellt viktig fråga för Finland i Europeiska unionen. När kommissionen inledde sin mandatperiod, startade den en granskning av habitat- och fågeldirektivets funktion (Fitness Check). I detta arbete lyfte jord- och skogsbruksministeriet för de stora rovdjurens del fram inkonsekvenserna inom hela EU:s område och framlade att bilagorna skulle justeras. I funktionsgranskningen konstaterades också att det på sina ställen förekommer krav på att ändra bilagorna gällande vissa arter, eftersom antalet av dessa arter har ökat och de har brett ut sig till nya områden.

I funktionsgranskningen konstaterade kommissionen att en ändring av bilagorna skulle vara en väldigt omfattande process, som borde baseras på tekniskt arbete där man skulle bedöma vetenskaplig litteratur och bedömningar av hotstatus. Dessutom borde man enligt kommissionen i arbetet beakta EU:s skyldigheter i förhållande till internationella naturskyddskonventioner. Slutligen konstaterade kommissionen att ett dylikt omfattande och brett utredningsarbete även kunde leda till en skärpning av skyddet för flera arter.

Med funktionsgranskningen som grund startade kommissionen ett åtgärdsprogram (Action Plan for nature, people and economy) inom ovan nämnda habitatskyddsdirektiv för att effektivisera den praktiska tillämpningen av dem. Någon ändring av bilagorna till direktiven nämns inte i kommissionens åtgärdsprogram.

Enligt artikel 19 i habitatdirektivet kan dess bilagor revideras, men kommissionen har initiativrätt. Revidering av bilaga V förutsätter kvalificerad majoritet i rådet, medan ändring av bilaga IV förutsätter att rådet fattar ett enhälligt beslut.

Finland har inom Europeiska unionen konsekvent påtalat att medlemsländerna behöver mer flexibilitet i skötseln av stammar av stora rovdjur, på ett eller annat sätt. En annan central fråga

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 8/2019 rd

utöver bilagorna är tolkningen av habitatdirektivet. En tillräckligt flexibel tolkning möjliggör även en fungerande förvaltning av de arter som listas i bilaga IV. En uppdatering av tolkningsanvisningen pågår för närvarande. Det första utkastet av tolkningsanvisningen var mycket snäv särskilt gällande vargen och nästa version väntas komma under sommaren.

Finland har tillsammans med andra medlemsländer aktivt drivit på en ändring av tolkningsanvisningen. Jord- och skogsbruksministeriet har en bra och öppen dialog med kommissionen. Sakkunniga träffas regelbundet och brevväxling sker på samtliga plan inom regeringen. I den här dialogen har man belyst situationerna i Finland för kommissionen samt påvisa att kommissionens nya linje är väldigt problematisk.

Om kommissionens tolkningsanvisning eller ett förhandsavgörande från EU-domstolen gällande förvaltning av vargstammen genom jakt inte ger rum för tillräcklig flexibilitet för regleringen av stammarna av stora rovdjur, är en ändring av habitatdirektivets bilagor det enda sättet att säkerställa tillräcklig flexibilitet på den nationella nivån. Om kommissionen beslutar att ändra habitatdirektivets bilagor, kommer regeringen att stödja det och främja ändringen av bilagorna för alla stora rovdjursarter, eftersom den nuvarande lagstiftningen på många plan orsakar sociala och ekonomiska problem, för vilka prövningen av undantagstillstånd har visat sig vara svårhanterlig.

Helsingfors den 28 juni 2019.

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä